

УДК 339.137.2-047.44

Ю.С. ГЛУШАЧ

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РЕЙТИНГОВИХ СИСТЕМ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ КРАЇН ТА АНАЛІЗ ЇХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У статті розглянуто рейтингові системи оцінки як ефективний інструмент для узагальнення важливих характеристик економічних і соціально-політичних аспектів життєдіяльності країни, що визначають її конкурентоспроможність і місце у глобальному просторі. Досліджено методологічні аспекти міжнародних рейтингів та методику розрахунку індексу глобальної конкурентоспроможності. Здійснено аналіз загального індексу конкурентоспроможності країн світу за 2014-2015 рр. та визначено позицію України в цьому рейтингу.

Ключові слова: міжнародні рейтинги, глобалізація, індекс конкурентоспроможності, рейтингування, рейтингові системи оцінки, інформаційний простір, конкурентні переваги

В статье рассмотрены рейтинговые системы оценки как эффективный инструмент для обобщения важных характеристик экономических и социально-политических аспектов жизнедеятельности страны, определяющие ее конкурентоспособность и место в глобальном пространстве. Исследованы методологические аспекты международных рейтингов и методика расчета индекса глобальной конкурентоспособности. Осуществлен анализ общего индекса конкурентоспособности стран мира за 2014-2015 гг. и определена позиция Украины в этом рейтинге.

Ключевые слова: международные рейтинги, глобализация, индекс конкурентоспособности, рейтингование, рейтинговые системы оценки, информационное пространство, конкурентные преимущества

The article deals with competitiveness ranking rating systems as an instrument for synthesis of important characteristic of economic and socio and political aspects of the country life, which determine its competitiveness and place in the global environment. Methodological aspects of international ratings as well as the method of calculating the index of global competitiveness (GCI) depending on the stage of economic development have been considered. The work has analysed the general index of competitiveness of countries for 2014-2015 and defined the position of Ukraine in this rating. Ukraine's weak points and its competitive advantages have been identified based on the study of the dynamics of 12 components which form the competitiveness ranking. Measuring rating system, prevailing in the international practice, is an effective instrument for assessing global image of any country while considering economical and socio and political aspects. It helps to define the essential factors of shaping rating, leadind to future identifying priority areas of state development strategy.

Key words: international ratings, general index of competitiveness, rating systems, weak points, competitive advantages.

Вступ. Для розвитку будь-якої країни в умовах глобалізації потрібна дієва система оцінки її іміджу, що формується не лише під впливом реальних подій, але й під впливом суб'єктивних суджень та образів, нав'язаних ззовні.

Складність адекватної оцінки для прийняття будь-якого управлінського рішення, як на рівні одного підприємця так і в масштабі держави, обумовлена необхідністю аналізувати з досить високою швидкістю значні обсяги інформації, хоч і попередньо систематизовані за допомогою відповідного програмного забезпечення. Тому, часто рішення приймаються на основі евристик, які породжують каскад помилок. В таких умовах рейтингування стає необхідним ринковим сигналом, який дозволяє приймати рішення не тільки в умовах асиметрії інформації, а й асиметрії знань.

Виклики сьогодення, в протидію інформаційній недосконалості, спонукали міжнародну спільноту до створення різноманітних рейтингів, що визначають місце країни в глобалізаційному просторі, а її позиції в рейтингу або надають їй шанс для розвитку, або гальмують його, оскільки позиціонують країну як інвестиційно непривабливу. Методологія, що лежить в основі будь-якого рейтингу, не завжди досконала, тому не може об'єктивно віддзеркалювати певні сфери суспільного життя країни.

Все це й обумовлює актуальність дослідження, в рамках якого розглядаються різноманітні рейтингові системи, що використовують в якості інструменту для оцінки конкурентоспроможності та інших характеристик країни, розглядаються методика їх розрахунку та аналізуються результати

їх оцінок, зокрема для України.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням розвитку національного господарства, економічного потенціалу та інноваційного розвитку економічних систем, що формують конкурентоспроможність країни, присвятили свої роботи багато відомих вітчизняних та зарубіжних вчених, таких як: В. Гаєць, С. Єрохін, М. Єрмошенко, Г. Яловой, В. Шевчук, М. Портер, П. Друкер, Ф. Саймон, Р. Лукас, Р. Фатхудинов, П. Ромер, Дж. Стігліц та ін. Але виклики глобалізації, що спричиняють нестабільність зовнішніх та внутрішніх умов господарювання і ускладнені недосконалим ринком інформаційних послуг, потребують постійного відслідковування стану та тенденцій розвитку країн в світовому просторі з використанням систем рейтингування. Серед вітчизняних науковців в сфері рейтингування, що активно досліджують міжнародні рейтинги і інтерпретують їх результати, слід назвати Данілишина Б. та Веклича О. Дослідженнями позиціонування країн у світових рейтингах за основними критеріями відкритості та глобалізованості національних економік займаються О. Івашук і А. Арсененко. Політичний аспект міжнародних рейтингів України, як фактор впливу на національну безпеку, досліджував О. Гребінченко, який дійшов висновку про необхідність протидії негативним впливам міжнародних рейтингів і моніторингів на політичну систему країни. О. Згуровський в своїх роботах аналізував кількісні оцінки позитивних і негативних чинників глобалізації на країни. О. Щурко зосереджував увагу на світових стандартах, як зовнішнього чинника у конструюванні іміджу країн міжнародними рейтинговими агентствами.

Не зважаючи на певні недоліки рейтингової системи, що обумовлені вадами в методології, з одного боку, та певною незацікавленістю суб'єктів рейтингування у розкритті інформації і її прозорості – з іншого, не існує іншого подібного по ефективності інструменту для оцінки, який би міг замінити рейтинги. Тому розвиток та удосконалення системи рейтингування на основі детального вивчення методології міжнародних рейтингів та вироблення концепції змін, необхідних для корегування найгірших показників з метою підвищення конкурентоспроможності країни, потребує подальшого дослідження.

Метою дослідження є розгляд методологічних аспектів міжнародних рейтингових систем оцінки конкурентоспроможності країн та аналіз їх результатів.

Постановка проблеми. В умовах впливу світових глобалізаційних процесів на розвиток національних економік постає необхідність визначення можливостей інтеграції країни в міжнародний економічний простір.

Для адекватної оцінки таких можливостей поряд з математичними та статистичними методами аналізу, в якості міжнародних індикаторів все частіше використовуються ранжування країн світу на основі індексів, які оцінюють конкурентоспроможність національних економік у системі світового господарства, бізнес-клімат, рівень економічної свободи, якість і ефективність державного управління, ступінь глобалізації економіки, рівень розвитку людського потенціалу, потенціал зовнішніх запозичень, рівень корумпованості суспільства та ін.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для оцінки рівня конкурентоспроможності країни використовують світові індекси, розроблені Інститутом стратегій і конкурентоспроможності при Гарвардському університеті (США), Всесвітнім економічним форумом (WEF) у Давосі (Швейцарія) і Міжнародним інститутом розвитку менеджменту (IMD) (Лозанна, Швейцарія).

У Гарвардському університеті вивчається конкурентоспроможність з точки зору корпоративного розвитку, а два швейцарські центри переводять дослідження в більш широкий масштаб – розраховуючи рейтинги конкурентоспроможності країн і регіонів.

Кожен центр використовує свою методологію дослідження та критерії оцінки конкурентоспроможності.

Традиційно WEF готує два щорічні рейтинги: перший заснований на базі індексу конкурентоспроможності для зростання (Growth Competitiveness Index, GCI), запропонованого Дж.Саше, другий – на базі індексу конкурентоспроможності для бізнесу (Business competitiveness Index, BCI), визначеного М.Портером.

Обидва індекси формуються на основі результатів спеціального опитування керівників, яке

щорічно проводиться WEF, а також на основі статистичних даних.

Індекс конкурентоспроможності для зростання використовується для оцінки можливостей економіки в досягненні стабільного економічного розвитку в середньостроковій і довгостроковій перспективі. Фактори, що формують індекс об'єднуються в три групи: якість макроекономічного середовища, ефективність громадських інститутів і технологічний рівень.

Індекс конкурентоспроможності для бізнесу оцінює макроекономічні чинники, що визначають поточний рівень продуктивності національної економіки. Для формування даного індексу використовується кілька десятків факторів, одна частина яких оцінює якість стратегій і ефективність діяльності компаній, друга частина використовується для оцінки якості національного бізнес клімату.

Основним засобом узагальненої оцінки конкурентоспроможності країн є **індекс глобальної конкурентоспроможності (GCI)**, запропонований у 2004р. для Всесвітнього економічного форуму професором Колумбійського університету Ксав'є Сала-і-Мартіна (Xavier Sala-i-Martin, Columbia University). Як запевняють представники WEF, GCI постійно вдосконалюється на підставі тестування та консультацій з провідними експертами. Індекс глобальної конкурентоспроможності оцінює здатність країн забезпечити високий рівень добробуту своїх громадян, що в першу чергу залежить від того, наскільки ефективно країна використовує ресурси, якими володіє.

GCI розраховується за 12 основними критеріями, які детально характеризують конкурентоспроможність країн світу, що знаходяться на різних рівнях економічного розвитку: “Якість інститутів”, “Інфраструктура”, “Макроекономічна стабільність”, “Здоров'я та початкова освіта”, “Вища освіта і професійна підготовка”, “Ефективність ринку товарів і послуг”, “Ефективність ринку праці”, “Розвиненість фінансового ринку”, “Технологічний рівень”, “Розмір внутрішнього ринку”, “Конкурентоспроможність компаній” і “Інноваційний потенціал” [1].

Методика розрахунку GCI на основі 12 складових, враховує етапи економічного розвитку, тобто більша питома вага надається тим складовим, які відносно важливіші для поточної стадії економічного розвитку країни. Тому, незважаючи на конкретне значення 12 складових в індексі глобальної конкурентоспроможності, відносна важливість кожної з них залежить від того, на якому етапі перебуває країна. Величина GCI для країн, які перебувають на першій стадії розвитку, оскільки зростання їх економік залежить від базових факторів конкурентоспроможності (забезпеченості ресурсами — переважно некваліфікованою робочою силою і корисними копалинами), в першу чергу враховує рівень стабільного фінансування державних і приватних інститутів (1-а складова), рівень розвинутої інфраструктури (2-а складова), макроекономічної стабільності (3-я складова), а також стан здоров'я

робочої сили із принаймні базовою освітою (4-а складова).

З підвищенням конкурентоспроможності країн спостерігається подальше економічне їх зростання і, одночасно, збільшення продуктивності праці та заробітної плати. На цій стадії економічне зростання залежить від ефективності виробничих процесів, яка обумовлена якістю вищої освіти й професійної підготовки (5-а складова), ефективним ринком товарів та послуг (6-а складова), належним рівнем функціонування ринку праці (7-а складова), розвиненістю фінансового ринку (8-а складова), здатністю використовувати наявні технології (9-а складова), обсягами внутрішнього та зовнішнього ринків (10-а складова).

З переходом до інноваційного етапу розвитку економіки, оцінка конкурентоспроможності країни залежить від здатності підтримувати високий рівень життя, що можливо за умови використання новітніх технологій (12-а складова) та за рахунок високорозвинених процесів або бізнес-моделей (11-а складова).

Для врахування етапів економічного розвитку, складові згруповані у три субіндекси, кожен з яких є найважливішим на певній стадії розвитку економіки. Субіндекс «базові вимоги» об'єднує складові, що мають визначальне значення для країн на факторній стадії. Субіндекс «підсилювачі ефективності» включає ті складові, які є критичними для країн на етапі становлення ефективної економіки, а субіндекс «фактори розвитку та інноваційного потенціалу» охоплює ті складові, що є критичними для інноваційно-орієнтованих країн.

Вагові долі для кожного субіндексу на кожному етапі розвитку різні і визначаються шляхом побудови регресій залежності темпів зростання ВВП на душу населення від результату по кожному субіндексу за минулі роки. Отримані таким чином різні коефіцієнти для кожного етапу розвитку економіки та узагальнені до цілих значень, представляють собою показники ваг, представлені в табл. 1 [2].

Визначення стадій розвитку економіки залежать від двох критеріїв:

- від рівня ВВП на душу населення із врахуванням ринкового курсу валют (прийнятий замість показника «заробітна плата» в умовах відсутності міжнародних даних щодо його розміру в різних країнах. Використані порогові значення діапазонів також показані у табл. 1.

- від частки корисних копалин у загальному експорті країни (як середнє значення впродовж п'яти років) – критерій, характерний для багатих країн, добробут яких залежить від видобутку ресурсів. Країна вважається переважно факторно-орієнтованою за умови, що частка корисних копалин у загальному експорті перевищує 70%.

Таблиця 1 -Ваги та порогові значення для стадій розвитку

	Стадія-факторної орієнтованості (1)	Перехід від першої до другої стадії	Стадія доорієнтованості на ефективність	Перехід від другої до третьої стадії	Стадія(орієнтованості на інновації) (3)
ВВП на душу на -селення*, дол. США, порогові значення**	< 2000	2000-2999	3000-8999	9000-17000	>17000
Вага субіндексу «Базові вимоги»,%	60	40-60	40	20-40	20
Вага субіндексу «Підсилювачі ефективності», %	35	35-50	50	50	50
Вага субіндексу «Фактори розвитку та інноваційного потенціалу»,%	5	5-10	10	10-30	30

*Для економік із суттєвою залежністю від мінеральних ресурсів ВВП на душу населення не є єдиним критерієм для визначення стадії розвитку.

** У діапазонах ваг субіндексів існує зв'язок між значенням ВВП на душу населення і субіндексами. Наприклад, для країни з ВВП на душу населення у 2999 дол. США вага субіндексу «Базові вимоги» складає 40%.

Країни, економіка яких знаходиться на проміжній між будь-якими з цих трьох стадій, вважаються країнами з «перехідною економікою». В процесі розвитку таких країн порогові значення критеріїв розвитку поступово змінюються, в наслідок чого змінюється і питома вага складових субіндексів конкурентоспроможності, тому пріоритетними стають сфери, що мають більшу вагу у конкурентоспроможності країни. Така методика розрахунку показника індексу глобальної конкурентоспроможності виступає стимулюючим фактором економічного розвитку, оскільки в розрахунку індексу за такою методикою передбачений коефіцієнт, що знижує рейтинг країни за умови невідповідності її до наступного етапу [2].

Дані методики розрахунку показників конкурентоспроможності передбачають визначення місця країни в загальному рейтингу конкурентоспроможності (табл. 2).

За результатами звіту WEF 2015 року рейтинг глобальної конкурентоспроможності 2014-2015 рр. очолила Швейцарія (табл.2), яка займає перше місце вже шостий рік поспіль. Друге місце, як і в минулому році, займає Сингапур. Сполучені Штати Америки поліпшили свій рейтинг з 5 до 3 місця і продовжують залишатися світовим лідером у забезпеченні інноваційних продуктів та послуг. Четверте місце займає Фінляндія, п'яте - Німеччина. Також в десятці

лідерів рейтингу: Японія (6 місце), Гонконг (7), Нідерланди (8), Великобританія (9) та Швеція (10) [1].

Таблиця 2 - Рейтинг глобальної конкурентоспроможності 2014-2015рр. [1]

Країна	2014-2015 рр.		2013-2014 рр.	
	Рейтинг	Оцінка	Рейтинг	Зміна позиції
Швейцарія	1	5,60	1	0
Сінгапур	2	5,6	2	0
Сполучені Штати Америки	3	5,5	5	+2
Фінляндія	4	5,5	3	-1
Німеччина	5	5,5	4	-1
Японія	6	5,5	9	+3
Гонконг	7	5,5	7	0
Нідерланди	8	5,5	8	0
Великобританія	9	5,4	10	+1
Швеція	10	5,4	6	-4
Республіка Корея	26	5	25	-1
Кітай	28	4,9	29	+1
Індія	71	4,2		
Російська федерація	53	4,4	64	+11
Україна	76	4,1	84	- 8
Хорватія	77	4,1	75	-2
Гвінея	144	2,8	147	+3

Україна, попри зростання порівняно з минулим роком в рейтингу глобальної конкурентоспроможності на 8 позицій (76 місце), все ж таки не вийшла на докризовий рівень (падіння України в цьому рейтингу минулого року складало 11 позицій). Близькими за рівнем конкурентоспроможності до України стали Словачка (75) та Хорватія (77). А серед колишніх радянських республік кращими в рейтингу стали Естонія (29), Азербайджан (39), Казахстан (50) та Росія (53). Рейтинги останніх трьох країн значною мірою обумовлені наявністю природних запасів - важливого критерія для факторно-орієнтованих економік. Із сусідніх з нами країн найвищий рейтинг у Польщі (43). Туреччина займає 45 позицію, Румунія- 59-ту, а Угорщина- 60-ту. На останніх позиціях рейтингу знаходяться Ємен, Чад і Гвінея [3].

Позиція України в рейтингу країн світу за індексом глобальної конкурентоспроможності представлена на рис.1.

В табл.3 представлена кожна з 12 складових позицій в рейтингу глобальної конкурентоспроможності України за 2014-2015 рр.

Найбільш складними факторами для ведення бізнесу, на думку експертів, є корупція, політична нестабільність та доступ до фінансування.

Порівняно високі результати рейтингу Україна має по групі показників, що характеризують інноваційний розвиток: висока здатність до інновацій (37 місце), якість науково-дослідних установ (68 місце), наявність вчених та інженерів (53 місце) [5].

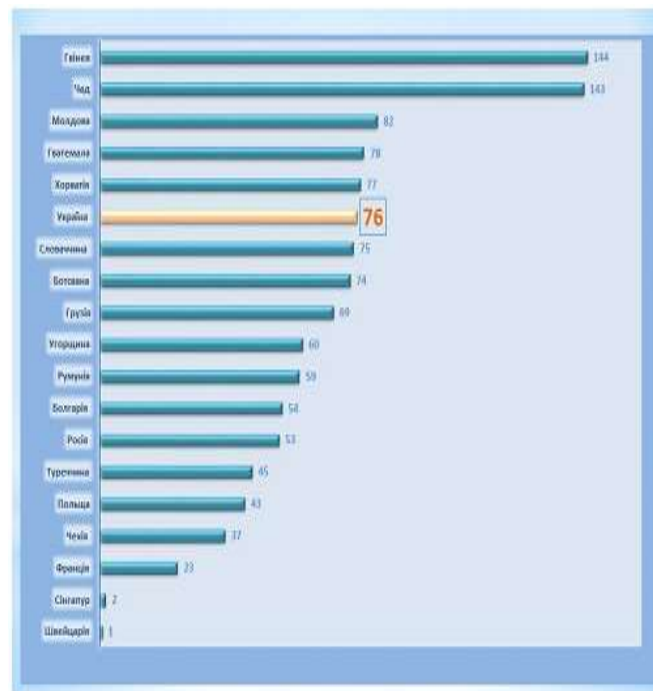

Рис. 1 - Позиція України в рейтингу країн світу за індексом глобальної конкурентоспроможності у 2015 році [4]

Таблиця 3 - Складові індексу глобальної конкурентоспроможності України за 2014-2015 рр.[4]

Складові індексу глобальної конкурентоспроможності	Позиція в рейтингу	Зміна позиції порівняно з попереднім роком
1.Якість інститутів	130	+7
2.Інфраструктура	68	0
3.Макроекономічна стабільність	105	+2
4.Здоров'я та початкова освіта	43	+19
5.Вища освіта і професійна підготовка	40	+3
6.Ефективність ринку товарів і послуг	112	+12
7.Ефективність ринку праці	80	+4
8.Розвиненість фінансового ринку	107	+10
9.Технологічний рівень	92	-2
10.Розмір ринку	37	0
11.Складність ведення бізнесу	99	-2
12.Інноваційний потенціал	81	+12

Наведені дані щодо результатів рейтингу за певними позиціями показують важливість зазначених чинників у подальшому реформуванні економіки України з метою підвищення її конкурентоспроможності.

Найбільш суттєвими проблемами для ведення бізнесу в Україні, за даними обстеження в рамках дослідження глобальної конкурентоспроможності, респондентами були названі наступні (%): політична

нестабільність (15,6); корупція (13,9); ускладнений доступ до фінансування (10,8); податкове регулювання (9,6); нестабільність уряду (9,5); неефективність державного управління (8,8); інфляція (8,8) та податкове навантаження (8,4) [6].

Про системність і глибинний характер означених проблем свідчать і інші міжнародні рейтинги, учасниками яких є Україна. Наприклад, в *Індексі економічної свободи-2015* за рік позиції нашої держави погіршилися на 7 пунктів (162 місце із 178 країн із зазначенням індексу 46,8%), а порівняно з 2009 роком - на 10 пунктів (152 місце з індексом 48,8%)

Динаміка цього показника за останнє 10-річчя показана на рис.2

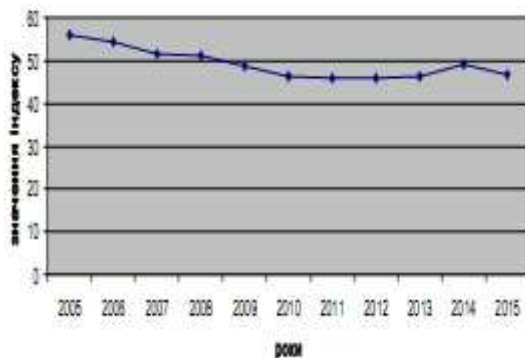

Рис.2 - Індекс економічної свободи в Україні протягом 2005-2015 pp.[4].

А за такими критеріями, як свобода права власності, інвестиційна свобода та свобода державних витрат, Україна є одним з найбільших аутсайдерів і, відповідно до класифікації, стала країною з «невільною економікою».

Поряд з Україною, у цьому переліку ще 25 країн, у тому числі і такі пострадянські країни, як Білорусь, Узбекистан, Туркменістан. Серед країн з вільною економікою: Гонконг, Сінгапур, Австралія, Нова Зеландія і Швейцарія, що мають за цим показником більше 80 балів.

В *Індексі сприйняття корупції* CPI за результатами 2015 року Україна посіла 130 місце серед 168 країн світу, піднявшись лише на 1 бал порівняно з 2014 роком, що характеризує відсутність ефективних змін у боротьбі з корупцією.

У *рейтингу Doing Business*, за яким щорічно оцінюється легкість здійснення підприємницької діяльності з урахуванням 11 індикаторів, Україна, порівняно з попереднім роком, дещо покращила свою позицію (на 4 пункти), посівши 83 місце серед 189 країн світу (табл.4)

Оцінка інноваційного потенціалу, що здійснюється за *глобальним інноваційним індексом* (враховує 79 показників), складеним Всесвітньою організацією інтелектуальної власності, корнельським університетом та міжнародною бізнес-школою Insead, Україна у 2015 році посіла 64 місце серед 141 країни світу. Найбільш високі позиції вона має за такими показниками, як людський капітал та дослідження (11

позиція), працівники розумової праці (13 позиція), бізнес – середовище (30 позиція), нематеріальні активи (30 позиція) та освіта (33 позиція). Ці рейтинги доводять, що Україна має високий інноваційний потенціал, який недостатньо використовується [7].

Таблиця 4 - Позиція України за індикаторами рейтингу Doing Business [7].

Індикатори ведення бізнесу	DB-2016 рейтинг	DB-2015 рейтинг	Зміни у рейтингу
Реєстрація підприємств	30	70	+40
Отримання дозволів на будівництво	140	139	-1
Підключення до системи електропостачання	137	138	+1
Реєстрація власності	61	64	+3
Отримання кредитів	19	17	-2
Захист міноритарних інвесторів	88	87	-1
Оподаткування	107	107	-1
Міжнародна торгівля	109	109	Без змін
Виконання контрактів	98	98	Без змін
Вирішення неплатоспроможності	141	141	Без змін

Ще одним інтегральним показником в системі міжнародних рейтингів є *Індекс людського розвитку*, що розраховується щороку Організацією Об'єднаних Націй для оцінки основних характеристик людського потенціалу: рівня життя, грамотності, освіченості і довголіття. У цьому рейтингу, завдяки високому рівню освіти населення, Україна посідає 83 місце серед 187 країн світу і належить до країн з високим людським розвитком.

Висновки. 1. Аналіз рейтингу глобальної конкурентоспроможності показав, що не зважаючи на негативний вплив світової фінансово-економічної кризи, в 10-ці лідерів, як і минулого року, залишаються Швейцарія, Швеція, Німеччина, Японія, Нідерланди, Сінгапур, США, Канада, Фінляндія і Данія, що позиціонує їх як країни з привабливим інвестиційним і бізнес кліматом.

2. Результати оцінки України в системі міжнародних рейтингів, свідчать про її економічну, політичну та соціальну нестабільність, а дії влади щодо подолання цих явищ не є ефективними.

3. Порівняно з іншими країнами найгірші результати Україна демонструє за показниками, пов'язаними з макроекономічними умовами, державними інститутами, ефективністю товарних та фінансових ринків. Це суттєво впливає на конкурентоспроможність та шкодить розвитку підприємницької діяльності.

4. Методологія, що лежить в основі будь-якого рейтингу, не завжди досконала, тому не може об'єктивно віддзеркалювати певні сфери суспільного

життя країни. Так індекси, що формуються на базі опитування часто відображають певні очікування, а зміни в методологіях впливають на об'єктивність рейтингової оцінки, оскільки порушується принцип послідовності і інформація стає не співставна у часі. Внаслідок, просування країни в рейтингах часто відбувається під впливом суб'єктивних оцінок (завдяки високим очікуванням) та змін в методології. Так, Україна у рейтингу Doing Business-2016 просунулася за рахунок зміни методології, а не завдяки ефективному державному управлінню або проведенню реформ.

Саме тому, в методологічних питаннях формування рейтингових систем оцінювання потрібно дотримуватися певних принципів: по-перше, для об'єктивної оцінки економічної ситуації з метою прийняття певного державного рішення треба віддавати перевагу тим індексам, що формують уявлення щодо певних аспектів життя країни за кількістю процесів або документів, що їх стосуються, а не тим, що формуються на базі опитування і під впливом певних очікувань, а по-друге, не міняти методологію визначення рейтингової оцінки або передбачити механізми для нівелювання впливу таких змін на об'єктивність отриманих результатів.

Список літератури.

1. Всемирный экономический форум: рейтинг глобальной конкурентоспособности 2014-2015 [Електронний ресурс].- режим доступу: <http://gtmarket.ru/news/2014/09/03/6873>
2. Антоненко К.В. Аналіз конкурентоспроможності країн на міжнародному рівні / К.В.Антоненко, Н.О.Паксіотова / Проблеми підвищення ефективності інфраструктури: Збірник наукових праць. Випуск 38. –К.: НАУ, 2014.-С.20-26.
- 3.Україна піднялася на 76-те місце в світовому рейтингу конкурентоспроможності [Електронний ресурс]. Офіційний сайт газети «Європейська правда».- Режим доступу: <http://www.eurointegration.com.ua/news/2014/09/3/7025625/>

4. Штулер І.Ю. Позиції України у світових рейтингах конкурентоспроможності та економічної свободи протягом 2005-2015 років /І.Ю. Штулер / Науковий вісник Ужгородського національного університету. №5.- 2015. - С. 214-217
5. Ільїн В.Ю. Аналіз рейтингу конкурентоспроможності України / В.Ю.Ільїн / [Електронний ресурс] режим доступу: http://sophus.at.ua/publ/2014_11_25_lviv/sekcija_1_2014_11_25/analiz_rejtingu_konkurentospromozhnosti_ukrajini/67-1-0-1047
6. Ільїн В.Ю. Глобалізація та вплив на конкурентоздатність підприємств аграрного сектору економіки України:[монографія]/В.Ю..Ільїн.- Луганськ: Вид-во «Ноулідж»,2014.-436с.
7. Боці А.Україна у світових рейтингах (2015)[Текст]/ Вісник. Право знати все про податки і збори.- Київ: Укрполіграфмедіа,2015. - №45 [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/9160>.

References (transliterated)

1. Vsemirnyy ekonomicheskiy forum: reiting globalnoy konkurentnosposobnosti 2014-2015 – [electronnyy resurs]. – Rezym dostupu: <http://gtmarket.ru/news/2014/09/03/6873>
2. Antonenko K.V. Analiz konkurentnospromozhnosti krain na miznarodnomu rivni/ K.V. Antonenko, N.O. Paksiutova / Problemy pidvischenia efektyvnosti infrastrucury: zbirnik naukovykh prats: Vypusk 38. – Kiev. : NAU, 2014. – P. 20-26.
3. Ukraina pidnyalasya na 76-te mistce v svitovomu reitingu konkurentnospromozhnosti – [electronnyy resurs]. – Rezym dostupu: <http://www.eurointegration.com.ua/news/2014/09/3/7025625/>
4. Shtuler I.U. Pozitsii Ukrainy u svitovyh reitingah konkurentnospromozhnosti ta ekonomichnoi svobody protyagom 2005-2015 rokiv / I.U. Shtuler / Naukovyi Visnyk Uzgorodskogo Natsionalnogo Universitetu. –No 5. – 2015. – P. 214-217.
5. Iliin V.U. Analiz reitingu konkurentnospromozhnosti Ukrainy / V. U. Iliin. – [electronnyy resurs]. – Rezym dostupu: http://sophus.at.ua/publ/2014_11_25_lviv/sekcija_1_2014_11_25/analiz_rejtingu_konkurentospromozhnosti_ukrajini/67-1-0-1047
6. Iliin V.U. Globalizatsiya ta vplyv na konkurentnozdatnist pidpriemstv agrarnogo sektoru ekonomiky Ukrainy : [monografiya] / V. U. Iliin. – Lugansk. – Lugansk : Vyd-vo “Knowledge”, 2014. – 436 p.
7. Bochi A. Ukraina u svitovyh reitingah / Visnyk. Pravo Znaty vse pro podatky i zbory. – K. : Ukrpoligrafmedya, 2015. – No 45. – [electronnyy resurs]. – Rezym dostupu: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/9160>

Надійшла (received) 12.05.2016

Бібліографічні описи / Библиографические описания / Bibliographic descriptions

Методологічні аспекти рейтингових систем оцінки конкурентоспроможності країн та аналіз їх результатів / Ю.С. Глушач // Вісник Національного технічного університету „Харківський політехнічний інститут» (економічні науки). – Х.: НТУ „ХПІ”. - 2016. - № 28(1200) - С. 55-60. Бібліогр.: 7 назв. – ISSN 2519-4461

Методологические аспекты рейтинговых систем оценки конкурентоспособности стран и анализ их результатов / Ю.С. Глушач // Вестник Национального технического университета „Харьковский политехнический институт» (экономические науки). – Х.: НТУ „ХПІ”. - 2016. - № 27(1200) - С. 55-60. Библиогр.: 7 назв. – ISSN 2519-4461

Methodological Aspects of Competitiveness Ranking Rating Systems and Analysis of Their Results / U.S.Glushach // Bulletin of National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute" (economic sciences). – Kharkiv: NTU "KhPI". - 2016. - № 28(1200) - P. 55-60. Bibliogr.: 7. – ISSN 2519-4461

Відомості про авторів / Сведения об авторах / About the Authors

Глушач Юлія Станіславівна-Харківський національний Університет імені В.Н. Каразіна, старший викладач кафедри статистики, обліку та аудиту, тел : (067) 571-06-80, e-mail: 4gu@mail.ru.

Глушач Юлія Станіславівна– Харьковский национальный университет имени В.Н.Каразина, старший преподаватель кафедры статистики, учета и аудита, тел : (067) 571-06-80, e-mail: 4gu@mail.ru.

Glushach of Uliya Stanislav - Kharkov national university of the name of V.N.Karazina, senior teacher of department of statistics, account and audit, tel : (067) 571-06-80, e-mail: 4gu@mail.ru.